

Helseundersøkelse Chodsky Pes Vår 2020

Org.nr: 913 132 912

Bakgrunn: Første del av kartlegging og overvåkning av helsesituasjonen for rasen Chodsky Pes, bosatt i Norge. Raseklubben ønsker å samle inn helserelatert informasjon, da man ønsker en bedre forståelse av mulige utfordringer på rasen, samt følge med på utviklingen.

Resultatene vil bli satt opp mot statistikken fra NKK sine registre, dersom dette er mulig. Det vil også være med på å legge føringer ved revidering av RAS-dokumentet, for å fremme en sunn og rasetyppisk avl av Chodsky Pes. Pr 01.01.2020 er det registrert 172 Chodsky pes i NKK, og ca. 150 av disse oppholder seg i Norge.

Metode: Anonymisert helseundersøkelse for alle som har Chodsky Pes i Norge, via nettstedet SurveyMonkey. Link til undersøkelsen ble delt på Facebook siden «Norsk Chodsky pes klubb» 06.04.2020 og utsendt via nyhetsbrevet til klubbens medlemmer. Undersøkelsen bestod av 8 spørsmål, med svaralternativer og mulighet for å utdype sitt svar. For de som hadde flere Chodsky, måtte man utføre undersøkelsen flere ganger. Da undersøkelsen kun tillot å legge inn en hund av gangen. For HD og AD, ble også statistikken fra NKK benyttet. Det ble også foretatt sammenligninger mellom importerte og norskfødte hunder.

Resultater: Totalt 63 registreringer på nett undersøkelsen. Ved 5 av 8 spørsmål var svarprosenten 100 %. På 2 av 8 spørsmål var det kun en person som hoppet over. Spørsmålet som omhandlet kryptochid (manglende testikler hos hannhunder) hadde flest frafall. Dette frafallet skyldes mest sannsynlighet at det var tisper, og man kunne derfor ikke besvare spørsmålet.

Konklusjon: God respons fra Chodsky eierne. HD og AD statistikken på rasen i Norge er bra. Man bør allikevel oppfordre til å rgt hundene, selv om de ikke benyttes i avl, for å følge med på utviklingen fremover. Når det kommer til sykdommer på rasen (i Norge) er Chodsky Pes en forholdsvis frisk rase. Det er kløe/allergi og kryptochid som er hyppigst. Det er få tilfeller av epilepsi og EPI på rasen. Det kan være mørketall, så man oppfordrer til åpenhet slik at man kan være med på å redusere antall sykdomstilfeller.

Innholdsfortegnelse

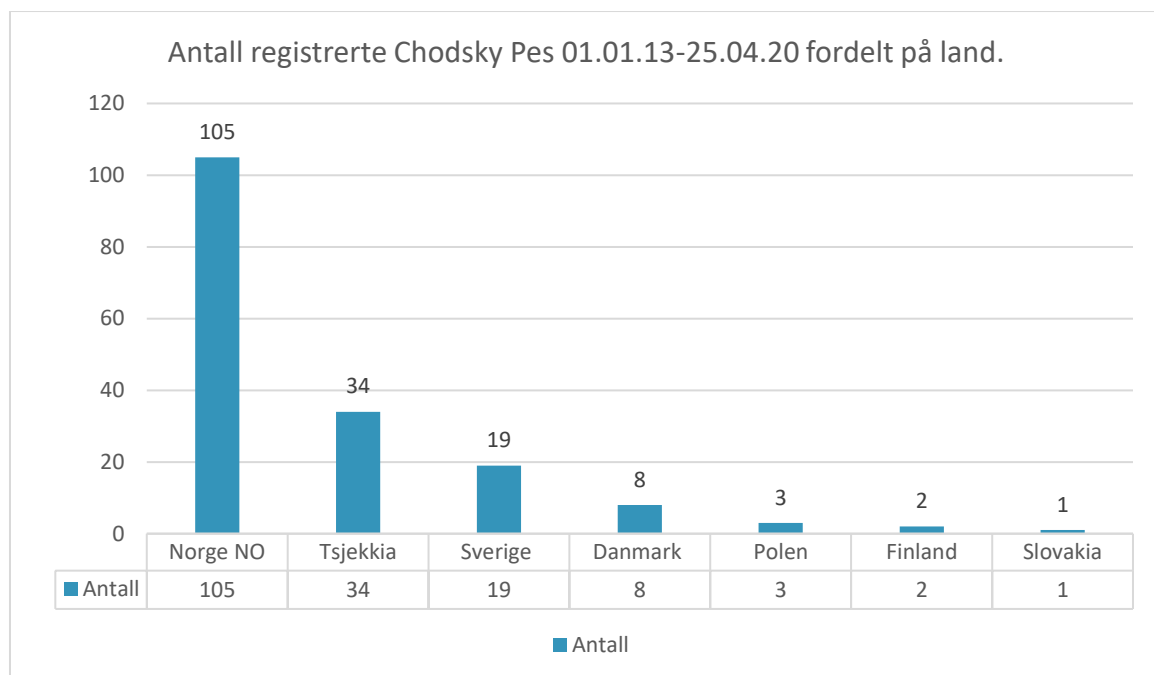
Helseundersøkelse Chodsky Pes Vår 2020	1
Info:	3
Spørsmål 1: Er din hund røntget for HD?	3
Bakgrunn:	3
Resultater:	4
Konklusjon	6
Spørsmål 2: Er din hund røntget for AD?	6
Bakgrunn:	6
Resultater:	6
Konklusjon:	7
Spørsmål 3 og 4: Har hunden blitt behandlet for kløe? Har din hund diagnosen allergi?	8
Bakgrunn:	8
Resultater:	8
Konklusjon:	9
Spørsmål 5: Har din hund diagnosen Epilepsi eller har den hatt epilepsilignende anfall?	10
Bakgrunn:	10
Resultater:	10
Konklusjon	10
Spørsmål 6: Har din hund diagnosen EPI?	11
Bakgrunn:	11
Resultater:	11
Konklusjon:	11
Spørsmål 7: Dere med hannhund: Er hunden kryptochid?	12
Bakgrunn:	12
Resultater:	12
Konklusjon:	12
Spørsmål 8: Er hunden din avlivet?	13
Bakgrunn:	13
Resultater:	13
Konklusjon	13
Kilder:	14

Info:

Fra 01.01.2013-25.04.2020 er det registrert 172 Chodsky Pes i Norge. Dette inkluderer hunder som er hentet fra utlandet og født i Norge. 4 av de norskfødte hundene er sendt til Danmark og 13 norskfødte hunder er sendt til Sverige.

Det er pr dags dato kun 3 dødmeldinger som er registrert, selv om Norsk Chodsky Pes Klubb (NCPK) er kjent med 5 hunder som har gått bort/avlivet. Ettersom disse ikke er registrert som døde hos NKK, kan det være at deres resultater blir inkludert i undersøkelsen. Det kan også være hunder som har gått bort som man ikke har kjennskap til.

Basert på disse tallene og den infoen man sitter på, kan man anta at det reelle tallet er ca. 150 registrerte Chodsky Pes, som bor i Norge (25.04.2020).

Grafen viser totalt antall Chodsky Pes (172 stk) som er registrert i NKK sin database i perioden 01.01.2013-25.04.2020. Her er det ikke tatt hensyn til hunder som man vet er døde/avlivet, eller som er solgt til utlandet. Grafen viser også hvilke land hundene kommer fra. Dette viser at de fleste Chodsky Pes er født i Norge (105 stk er født i Norge, og 67 er importert).

Spørsmål 1: Er din hund røntget for HD?

Bakgrunn:

Hofteledds dysplasi (HD) er en av de vanligste skjelettlidelsene på hund (1,2). Det er en arvelig tilstand som gir feilaktig utvikling av hofteleddet. Dette kan føre til instabilitetsproblemer (i varierende grad) i leddet som gir unormal slitasje, betennelsesreaksjoner, ødelagt leddbrusk og forkalkninger i hoftene. Etter hvert vil dette gi smerter, stivhet og halthet.

Arv har mye å si for HD, derfor ønsker man kun å bruke HD-frie hunder i avl (1). NKK krever at noen raser som er spesielt utsatte for sykdommen røntges (rgt) før de brukes i avl. Selv om det ikke er krav for alle raser, er dette noe alle burde vurdere før man velger å sette valper på hunden sin.

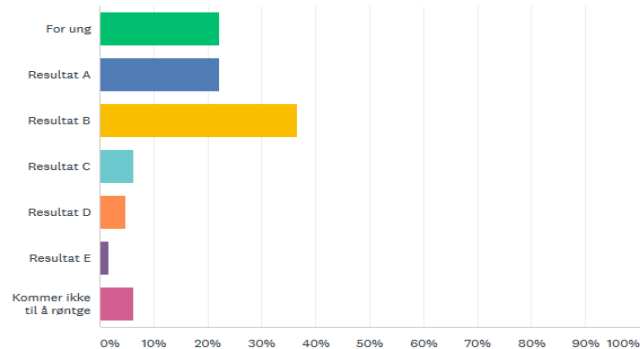
HD graderes fra A til E der A og B regnes som HD-fri, C = svak grad, D = moderat grad og E = sterk grad av HD.

I RAS-dokumentet for Chodsky pes er et av de langsiktige målene frie hofter på rasen. Det er derfor anbefalt å bruke HD-frie avlsdyr, men pga liten genvariasjon godtas også avl på C-hofter mot rene A-hofter.

Resultater:

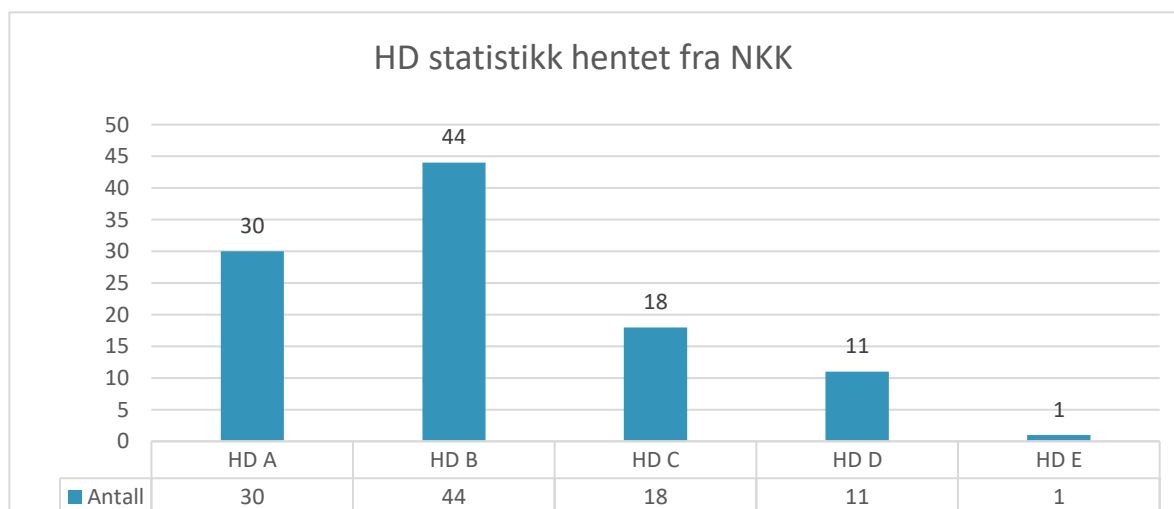
Er din hund røntget for HD?

Answered: 63 Skipped: 0

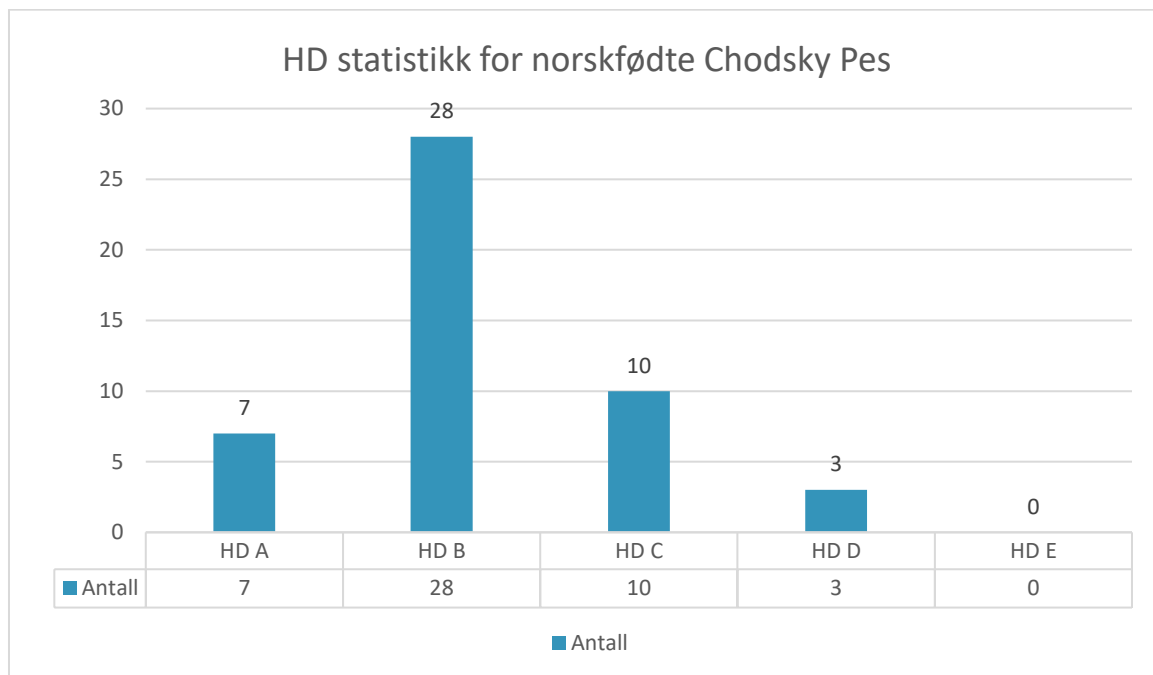

SVARVALG	SVAR	Antall
▼ For ung	22,22%	14
▼ Resultat A	22,22%	14
▼ Resultat B	36,51%	23
▼ Resultat C	6,35%	4
▼ Resultat D	4,76%	3
▼ Resultat E	1,59%	1
▼ Kommer ikke til å røntge	6,35%	4
TOTALT		63

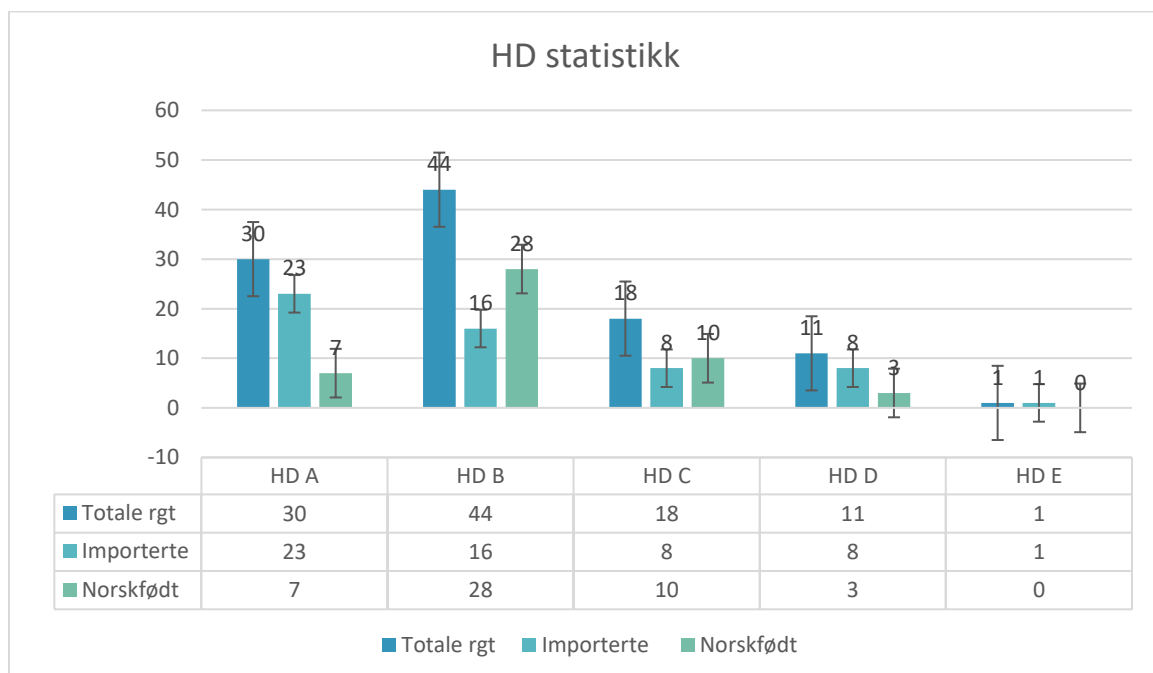
Spørreundersøkelsen hadde 63 registrerte svar på spørsmål om HD. Ser man bort ifra de 14 som var for unge til å gjennomføre rgt , og de 4 som ikke skal rgt. Kommer det frem at 45 stk er rgt, og 82,2 % er fri for HD (A og B).

Hos NKK er det registrert 104 HD avlesninger for Chodsky pes fra 03.07.2013- 15.03.2020 (hentet fra NKK.no). NKK statistikken forteller at 71,2 % av Chodskyene er HD frie.

Av 104 hunder er det 48 Norskfødte Chodsky Pes med registrert avlesninger på HD i perioden 03.07.2013- 15.03.2020 (hentet fra NKK). Denne statistikken viser at 72,9 % av Chodsky pes som er avlet i Norge er frie for HD.

Sammenligner man avlesninger for importerte hunder og Norskfødte ser man at det ikke er signifikant forskjell på HD C, D og E blant disse. Derimot er det signifikante forskjeller på hundene som er rgt fri. Det er 41% av de importerte Chodskyene som har HD A, mens kun 14,6% av de

Norskfødte har HD A. Det er 28,6 % av de importerte med HD B, og 58,3% av de Norskfødte med HD B.

Konklusjon: HD statistikken for rasen er god, ved tanke på fri HD. Det er ingen signifikante forskjeller mellom HD C, D og E for importerte og norskfødte. Det er signifikante forskjeller mellom HD A og B for importerte og norskfødte. Man bør derfor fortsette å følge med på utviklingen av rasen, og anbefale våre medlemmer å rgt.

Spørsmål 2: Er din hund røntget for AD?

Bakgrunn:

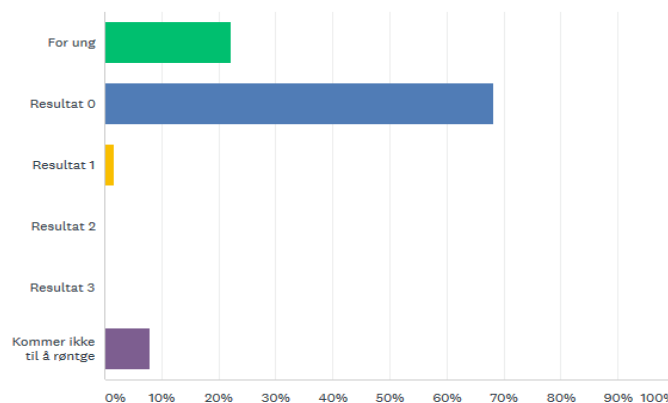
Albueledds dysplasi (AD) er en samlebetegnelse på ulike utviklingsfeil i albueleddet (3). Dette kan føre til feilbelastning og unormal slitasje i leddet, som kan gi betennelsesreaksjoner, ødelagt leddbrusk og forkalkninger. Etter hvert vil tilstanden forårsake smerter og nedsatt funksjon. Årsaken er sammensatt og ikke fullt kartlagt. Utløsende faktorer kan være arvelighet, hurtig tilvekst, ernæring og evt traumer/feilaktig aktivitet.

AD graderes fra 0 (fri), I (mild), II (moderat) og III (kraftig). I RAS-dokumentet kommer det frem at AD-statistikken på Chodsky pes er ukjent og bør overvåkes. Et av målene for videre avl er å ikke benytte AD dårligere enn 0 på avlsdyrene.

Resultater:

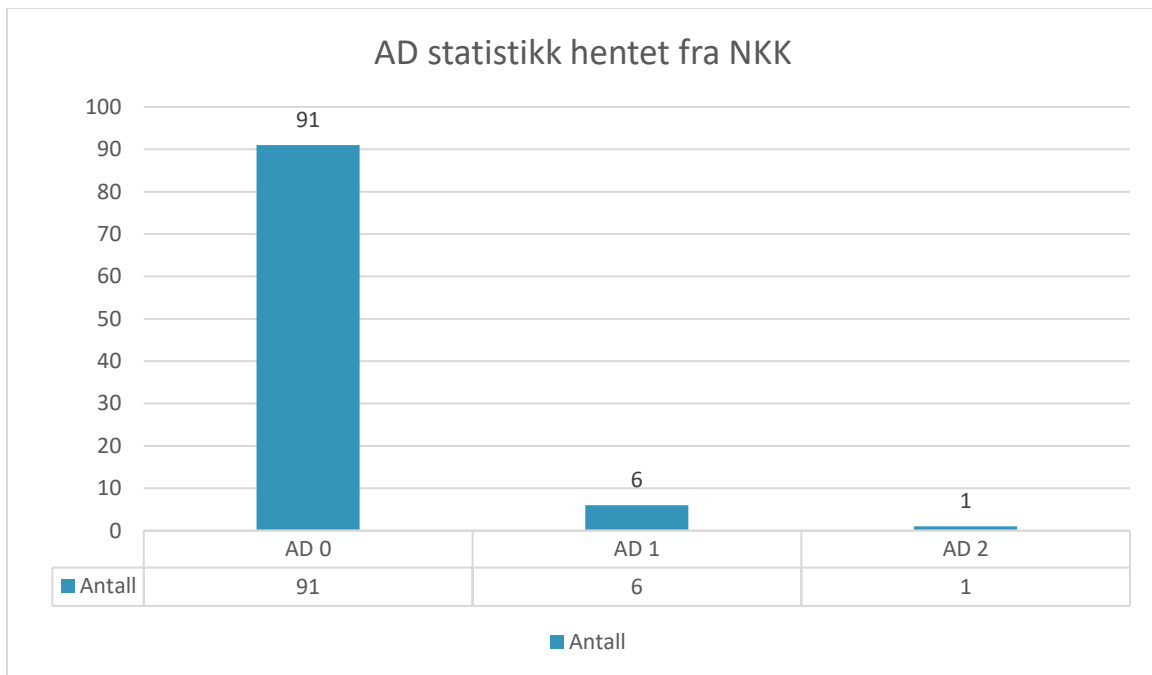
Er din hund røntget for AD?

Answered: 63 Skipped: 0

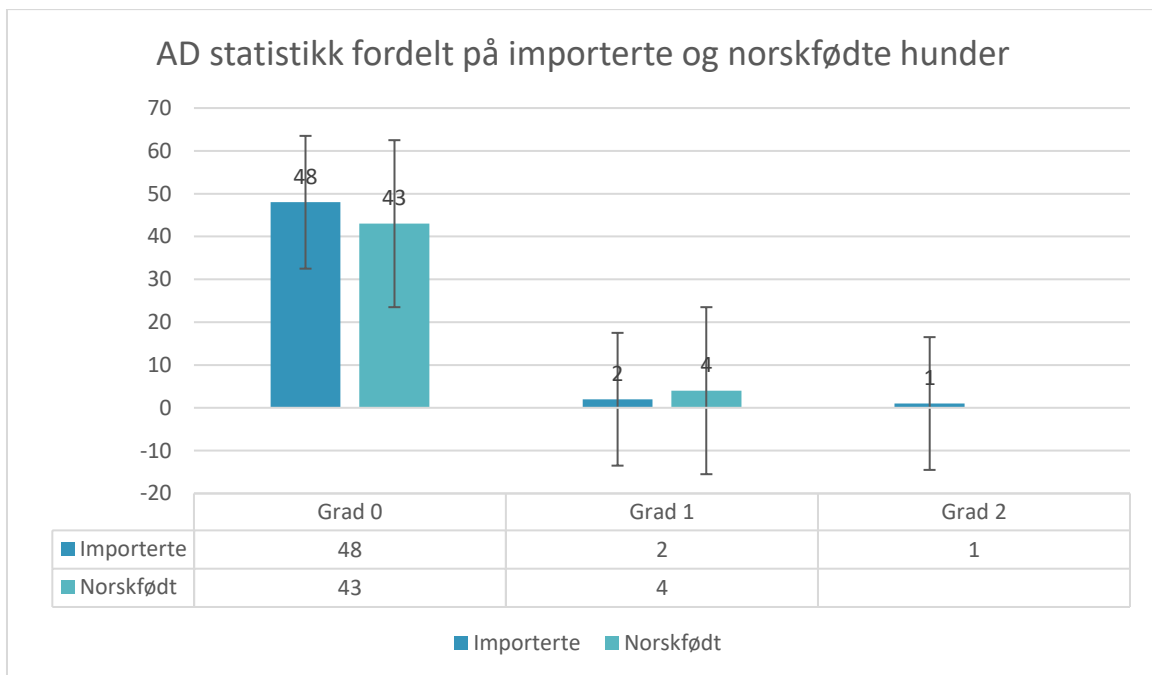

SVARVALG	SVAR
▼ For ung	22,22% 14
▼ Resultat 0	68,25% 43
▼ Resultat 1	1,59% 1
▼ Resultat 2	0,00% 0
▼ Resultat 3	0,00% 0
▼ Kommer ikke til å røntge	7,94% 5
TOTALT	63

Spørreundersøkelsen hadde 63 registrerte svar på spørsmål om AD. Det var 14stk som hadde for unge hunder og 5 stk som ikke skulle rgt. Av hundene som hadde gjennomført rgt, var det 98% som hadde grad 0 (43 stk) og 2,3% (1 stk) som hadde grad I. Det var ingen hunder som var rgt med dårligere resultat enn grad I.

Hos NKK er det 98 registrerte AD avlesninger for Chodsky pes fra 09.07.2013- 16.03.2020. Her var 93% av hundene rgt med grad 0, 6,1% med grad 1 og 1 % med grad 2.

Sammenligner med tallene fra importerte og Norskfødte hunder, er det ingen signifikante forskjeller.

Konklusjon: AD statikken på rasen er stabil, og god. Det er få hunder som har mild og moderat AD. Man kommer fortsatt til å anbefale å følge retningslinjene som er satt i RAS, og kun bruke avlsdyr med grad 0.

Spørsmål 3 og 4: Har hunden blitt behandlet for kløe? Har din hund diagnosen allergi?

Bakgrunn:

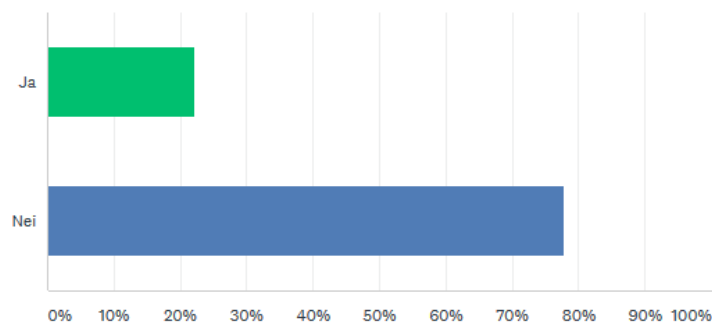
Allergi er en tilstand der kroppens eget immunforsvar overreagerer på naturlige og i utgangspunktet ufarlige stoffer. Hos hunder deles allergiene inn i tre ulike grupper: fôrallergi (10 %), atopi (90%) og kontaktallergi (4). Symptomene hundene får er kløe, da mastcellene som skiller ut histamin og skaper en betennelsesreaksjon sitter i huden til hunden. Tilstanden kan ha arvelig komponent, det er derfor ikke anbefalt å avle på hunder som har allergi.

Man er kjent med individer i Norge som er behandlet for kløe og/eller har allergi. Både individer som er importert og som er født i Norge. Det er ingen offisiell database for dette, det er derfor viktig å kunne innhente statistikk på rasen via spørreundersøkelser. For å kunne følge med på utviklingen.

Resultater:

Har din hund blitt behandlet for kløe?

Answered: 63 Skipped: 0

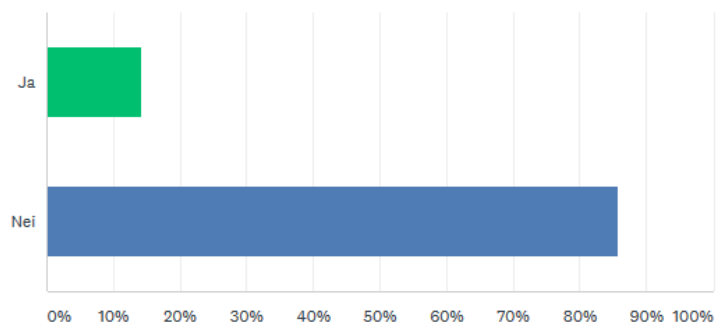
SVARVALG	SVAR	
▼ Ja	22,22%	14
▼ Nei	77,78%	49
TOTALT		63

Svarprosenten fra undersøkelsen var 100%. Det var innrapportert 14 av 63 (22,2%) hunder som har blitt behandlet for kløe. Det var ikke spurt om årsak for kløen. Da kløe også kan være symptomer på parasitter, hudinfeksjoner o.l. Ved fremtidige helseundersøkelser, bør man legge til spesifiser knapp på spørsmålet for å hente inn ytterligere informasjon.

Har din hund diagnosen allergi?

Answered: 63 Skipped: 0

SVARVALG	SVAR	
▼ Ja	14,29%	9
▼ Nei	85,71%	54
TOTALT		63

Ved spørsmål 3 var det innrapportert 14stk som var behandlet for kløe. På spørsmål 4 som omhandlet diagnosen allergi ser man at 14,3% (9 av 63) har fått diagnosen. Det vil si at 9 av 14 hunder med symptomet kløe har fått påvist diagnosen allergi. Om de resterende har blitt friske eller fortsatt er under utredning vet man ikke. Man vet heller ikke hvilken type allergi det er snakk om.

Konklusjon: Man bør følge med på utviklingen fremover da man ser at 14,3% hadde fått diagnosen allergi. Dersom mulig bør man innhente stamtavler for disse hundene for å se etter evt fellesnevnerne, slik at man kan være med å begrense antall hunder som får diagnosen.

Spørsmål 5: Har din hund diagnosen Epilepsi eller har den hatt epilepsilignende anfall?

Bakgrunn:

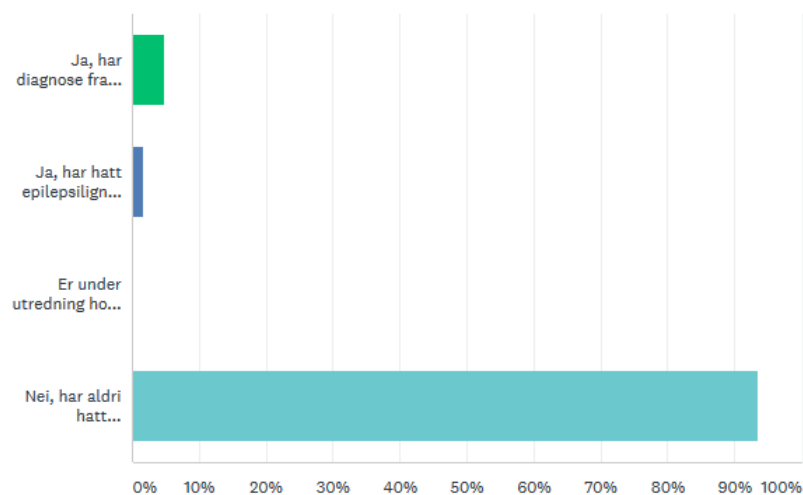
Epilepsi skyldes unormal elektrisk aktivitet i hjernen, som gir hunden ulike typer anfall (5). Hunden kan oppleve plutselige, ukontrollerte anfall, med eller uten tap av bevissthet. Årsaken er som regel ukjent, og epilepsi kan være arvelig. Ved arvelig epilepsi er det viktig å utelukke hunden fra videre avl.

Det er indikasjoner på epilepsi på enkelte linjer, men man har fortsatt ikke god nok informasjon og er det ønskelig å overvåke dette. Hunder som opplever anfall, bør bli tatt ut av avl til man evt har utredet. Ved konstatert epilepsi, vil individet utelukkes permanent.

Resultater:

Har din hund diagnosen Epilepsi eller har den hatt epilepsilignende anfall?

Answered: 62 Skipped: 1

SVARVALG	SVAR
▼ Ja, har diagnose fra veterinær	4,84% 3
▼ Ja, har hatt epilepsilignende anfall	1,61% 1
▼ Er under utredning hos veterinær	0,00% 0
▼ Nei, har aldri hatt epilepsilignende anfall	93,55% 58
TOTALT	62

62 av 63 deltakere (98,4 %) har svart på spørsmålet om epilepsi. Av de som svarte var det 3 stk (4,8%) som har diagnose fra veterinær og 1 stk (1,6%) som har hatt epileptiske anfall. Fra før har det blitt registrert 5 Chodsky pes med epilepsi.

Konklusjon: Epilepsi er ikke så utbredt på rasen i Norge, men man ser ikke bort ifra at det kan være mørketall. Alder spiller også inn, da de fleste hundene får symptomene i 1-4 års alder. Epilepsi er vanskelig å diagnostisere, og man bør derfor vente å bruke hunder som har hatt anfall i avl. Man bør også sette seg godt inn i linjer som man vet har hatt tilfeller med epilepsi for å ikke doble genene.

Spørsmål 6: Har din hund diagnosen EPI?

Bakgrunn:

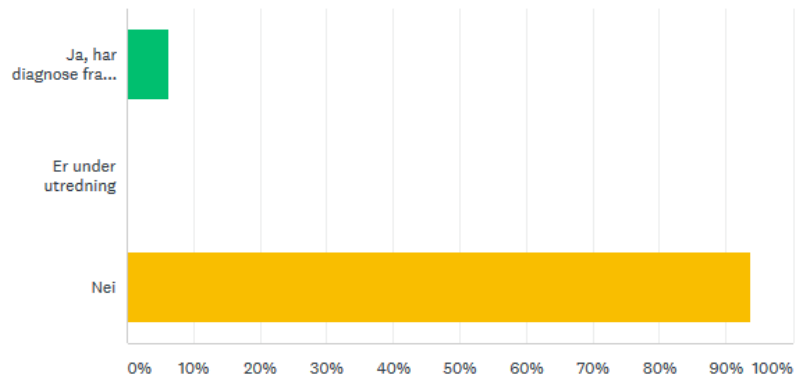
I september 2019 besluttet NCPK å gå ut med informasjon om EPI, etter flere innrapporteringer av hunder med denne diagnosen. EPI står for Exocrin Pancreas Insuffisiens, og innebærer at bukspyttkjertelen ikke produserer nok fordøyelsesenzymer. Spesielt enzymer som skal bryte ned fett i maten er rammet. Dette fører til at fett passerer igjennom tarmen, i stedet for å bli tatt opp av kroppen. Symptomene starter som oftest i første pubertet/kjønnsperiode for hunden, vanligvis før den er 1 år.

De vanligste symptomene er opphopning av ufordøyd fôr i tarmen, som tiltrekker seg væske fra kroppen, og resulterer i kronisk diaré. Ettersom hunden tar opp næringen vil den gi uttrykk for å være konstant sulten, samtidig som hunden har diare flere ganger om dagen. Hunden går derfor drastisk ned i vekt, ettersom den ikke får tatt opp næring. Ubehandlet vil hunden kunne sulte i hjel. Diagnosen stilles ved avføring- og blodprøver hos veterinær.

Resultater:

Har din hund diagnosen EPI?

Answered: 63 Skipped: 0

SVARVALG	SVAR
Ja, har diagnose fra veterinær	6,35% 4
Er under utredning	0,00% 0
Nei	93,65% 59
TOTALT	63

Svarprosenten fra undersøkelsen var 100%. Det ble innrapportert 4 stk (6,35%) hunder med diagnosen EPI. Og ingen hunder som var til utredning.

NCPK har fått innrapportert 5 tilfeller med EPI på rasen. Et tilfelle er født i Norge, de resterende er importerte hunder (1 fra Sverige og 3 fra Tsjekkia). Klubben ønsker å takke for åpenheten og innrapporteringen av disse hundene. Selv om man ikke vet om eventuelt arvegang, er det viktig å følge med på utviklingen på rasen.

Konklusjon: Det er få tilfeller på rasen i Norge, men man bør fortsette å følge med på utviklingen og det er ønskelig å sjekke stamtavler for mulige fellesnevner. Det bør også tilføyes informasjon om EPI i RAS-dokumentet ved neste revidering.

Spørsmål 7: Dere med hannhund: Er hunden kryptochid?

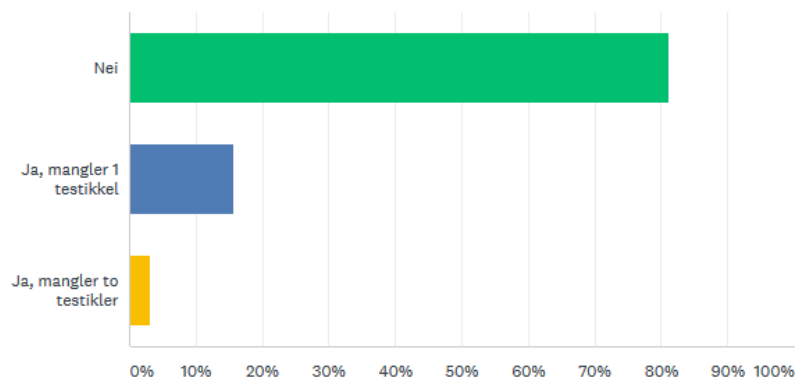
Bakgrunn:

Kryptorkisme betyr gjemt testikkel og er en tilstand hvor en eller begge testiklene ikke befinner seg i pungen (6). Ca 5 % av alle hannhunder er kryptoide, men forekomsten er hyppigere på enkelte raser (varierer fra 1-15%). Tilstanden er arvelig og tilknyttet ressesivt gen. dvs. at begge foreldrene må være bærere av genet for kryptokisme. Man er kjent med at dette kan forekomme på Chodsky Pes. Da man vet at kryptorkisme ofte er et resultat av høy innavlsgrad, som var tilfelle for rasen i startfasen av det moderne avlsprogrammet. Hannhunder med manglende testikkel(er) skal utelukkes fra avl.

Resultater:

Dere med hannhund: Er hunden kryptochid?

Answered: 32 Skipped: 31

SVARVALG	SVAR
Nei	81,25% 26
Ja, mangler 1 testikkel	15,63% 5
Ja, mangler to testikler	3,13% 1
TOTALT	32

Spørsmål 6 hadde størst frafall, da dette spørsmålet kun skulle besvares av de med hannhunder. Man vet dessverre ikke om alle de med hannhunder har besvart spørsmålet. Dette kunne ha blitt løst ved å lage et svaralternativ hvor det stod «Nei, har tisse». Det var 51% som besvarte spørsmålet, hvor 81,3% ikke hadde kryptochid.

Konklusjon: Det er 18,7% av hannhundene i undersøkelsen som er kryptochid, man kan derfor anta at testikkelmangel er hyppig på rasen her i Norge. Man bør derfor følge med på utviklingen fremover for å se på om tendensen fortsetter.

Spørsmål 8: Er hunden din avlivet?

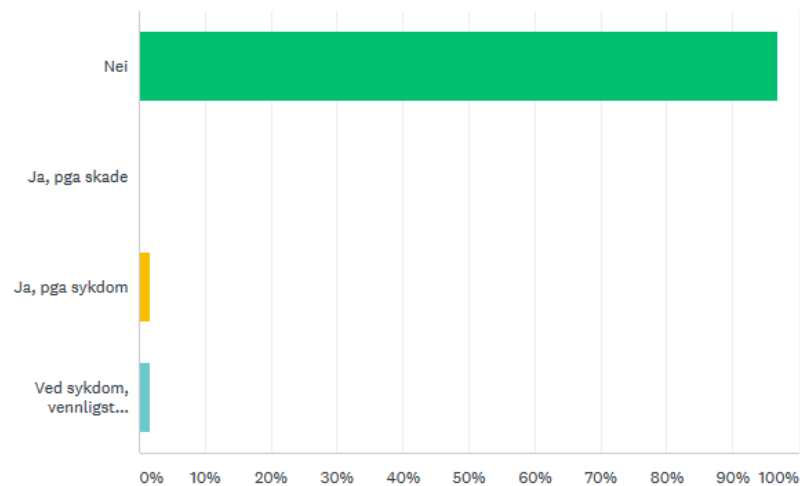
Bakgrunn:

Chodsky pes er en ung rase her i Norge. Det er få hunder som har oppnådd full levetid. Det er derfor ønskelig å se hvor mange hunder som evt er avlivet og evt hvorfor dette har skjedd. NCPK er kjent med at 5 hunder har blitt avlivet eller dødd.

Resultater:

Er hunden din avlivet?

Answered: 62 Skipped: 1

SVARVALG	SVAR
Nei	96,77% 60
Ja, pga skade	0,00% 0
Ja, pga sykdom	1,61% 1
Ved sykdom, vennligst spesifiser	Svar 1,61% 1
TOTALT	62

Av undersøkelsen kommer det frem at 2 hunder er blitt avlivet. Og en har valgt å hoppe over spørsmålet. Den ene som har avlivet hunden har spesifiserte følgende : «Hjernesvulst, epilepsi, EPI, allergi. Uspesifisert hudforandringer og leververdier».

Konklusjon: Det er få Chodsky pes som har blitt avlivet i Norge, begge 2 tilfellene som er gjort rede for i undersøkelsen har avlivet pga sykdom på hunden. Det kan være mørketall der ute. Man anbefaler å sende inn dødmelding på hunden hos NKK, dersom den ikke er i live. For enklere å følge med på antallet og utviklingen her i Norge.

Kilder:

1 <https://hundehelse.no/hofteleddsdysplasi/>

2 <https://evidensia.no/kjaeledyr-husdyr/hofteleddsdysplasi-hd-hos-hund/>

3 <https://hundehelse.no/albueleddsdysplasi/>

4 <https://hundehelse.no/allergi/>

5 <https://hundehelse.no/epilepsi/>

6 <https://hundehelse.no/testikler-i-buken/>